

Programme

Piano Quartet No. 2 in G Minor, Op 45

Gabriel Fauré was a prominent French composer, known for his exceptional contributions to the late Romantic and early 20th-century music. His Piano Quartet No. 2 in G minor stands as one of his most accomplished chamber works. Composed in 1885-1886, it reflects Fauré's mature style, showcasing his harmonic ingenuity, subtle expressiveness, and refined craftsmanship. After the successful premiere of his First Piano Quartet in 1880, which received favourable acclaim, Fauré felt compelled to write another piano quartet, despite not having a specific commission. The esteemed Fauré scholar, Jean-Michel Nectoux, observes, that Fauré recognized that the classical repertoire lacked prominent examples of piano quartets. Hence, writing in this genre allowed Fauré to break new ground and expand the repertoire in a direction that resonated with his artistic vision. The composition was premiered on January 22, 1887, at the Société Nationale de Musique, featuring a talented ensemble consisting of Guillaume Remy on violin, Louis van Waefelghem on viola, Jules Delsart on cello, and the composer himself at the piano. Following its successful premiere, the piece was published with a dedication to the renowned conductor, Hans von Bülow.

Johannes Brahms

Piano Quartet No. 1 in G Minor, Op. 25

Johannes Brahms composed his Piano Quartet No. 1 between 1856 and 1861, during a period of significant artistic development in

his career. The young Brahms was deeply influenced by the works of classical masters such as Beethoven and Mozart, as well as the Romantic innovations of composers like Schumann and Schubert. The First Piano Quartet showcased his mastery of both traditional forms and innovative harmonic language. The composition of the quartet was not without its challenges, as Brahms revised and refined the piece over several years before arriving at its final version. Upon completion, the quartet was premiered in Hamburg in 1861 with Clara Schumann at the piano. One year later, when Brahms made Vienna his home, as an introduction to the city's musical elite, he presented his Piano Quartet in G minor. During a reading session, the members of the esteemed Hellmesberger Quartet, one of Vienna's leading chamber ensembles, read the Quartet with Brahms at the piano. It was during this reading that the violinist Joseph Hellmesberger proclaimed, "This is the heir of Beethoven!". The Quartet is particularly renowned for its closing movement, the well-known Rondo alla Zingarese. The movement's captivating refrain reflects Brahms's enduring fascination with Hungarian folk music. Emotionally charged themes, masterful use of instrumental textures, and the brilliant interplay between the piano and strings make Brahms' First Piano Quartet a profound and captivating musical experience for performers and audiences alike.

Meanwhile in Georgia...

As Jean-Michel Nectoux observed, the piano quartet genre is noticeably underrepresented in the classical repertoire. Surprisingly, Georgian composers didn't show much interest in this genre either. It wasn't until 1993 that Sul Khan Nasidze composed the first work in this category,

titled "Metamorphosis," specifically written for violin, viola, cello, and piano. After Nasidze's pioneering piece, only a handful of other Georgian composers delved into creating piano quartets.

პროგრამის შესახებ

ტექსტის ავტორი ნინო ჟვანია

გაბრიელ ფორე

საფორტეპიანო კვარტეტი No. 2 სოლ მინორი, თხზ. 45

გაბრიელ ფორე გამოჩენილი ფრანგი კომპოზიტორია, რომელმაც დიდი წვლილი შეიტანა გვიანი რომანტიზმისა და მე-20 საუკუნის დასაწყისის მუსიკის განვითარებაში. მისი მეორე

საფორტეპიანო კვარტეტი კომპოზიტორის ერთ-ერთი ყველაზე სრულყოფილი კამერული ნაწარმოებია. 1885-1886

წლებში შექმნილი კვარტეტი ფორეს შედარებით გვიანდელი სტილის ნიმუშია, რომელსაც ახასიათებს ჰარმონიული ენის გაბედულობა და ფაქიზი ექსპრესიულობა.

1880 წელს დაწერილი პირველი

საფორტეპიანო კვარტეტის წარმატებული

პრემიერის შემდეგ ფორეს გაუჩნდა

სურვილი, შეექმნა ამ ჟანრის კიდევ ერთი

ნაწარმოები, მიუხედავად იმისა, რომ არ

ჰქონდა კონკრეტული დაკვეთა. ფორეს

ცნობილი მკვლევარი ჟან-მიშელ ნექტუ

აღნიშნავს, რომ სავარაუდოდ

კომპოზიტორმა გაიაზრა, რამდენად

აკლდა კლასიკურ რეპერტუარს

საფორტეპიანო კვარტეტების

თვალსაჩინო ნიმუშები. ამ ჟანრში

მუშაობამ საშუალება მისცა

კომპოზიტორს, გაეკაფა გზა და

გაეფართოებინა რეპერტუარი. კვარტეტის

პრემიერა შედგა 1887 წლის 22 იანვარს

მუსიკის ეროვნული საზოგადოების

დარბაზში. შემსრულებლები გახლდნენ

ნი დროის ბიჭიერი ძესიკოსები, კეოთოდ -
მევიოლინე გიომ რეში, ალტისტი ლუის
ვენ ვაფელგემი და ჩელისტი ჟიულ
დელსარი. ფორტეპიანოს პარტია თავად
კომპოზიტორმა შეასრულა. ნარმატებული
პრემიერის შემდეგ ნანარმოები
გამოქვეყნდა, მიეძღვნა რა ცნობილ
დირიჟორს ჰანს ფონ ბულოვს.

იოჰანეს ბრამსი

საფორტეპიანო კვარტეტი No. 1 სოლ
მინორი, თხზ. 25

იოჰანეს ბრამსმა თავისი პირველი
საფორტეპიანო კვარტეტი დაწერა
1856-1861 წლებში, მნიშვნელოვანი
შემოქმედებითი განვითარების
პერიოდში. ამ დროს ახალგაზრდა
ბრამსზე დიდი გავლენა მოახდინა ისეთი
კლასიკური ოსტატების ნანარმოებებმა,
როგორებიც არიან ბეთჰოვენი და
მოცარტი; ასევე დიდი შთაბეჭდილება
მოახდინა მასზე რომანტიკოს
კომპოზიტორთა - შუბერტისა და შუმანის
ნოვატორულმა მიგნებებმა. პირველ
საფორტეპიანო კვარტეტში ტრადიციული
ფორმები ინოვაციურ ჰარმონიულ ენას
ერწყმის. კვარტეტის შექმნის პროცესმა
არ ჩაიარა გამოწვევების გარეშე, რადგან
ბრამსი რამდენიმე წლის განმავლობაში
ხვეწდა მას. პრემიერა შედგა 1861 წელს
ჰამბურგში, დიდ პიანისტ კლარა შუმანის
მონაწილეობით. ერთი წლის შემდეგ,
როდესაც ბრამსმა საცხოვრებელ
ქალაქად ვენა აირჩია, მუსიკალური
ელიტის წინაშე წარდგენის პატივი მან
სწორედ ამ კვარტეტს მიანდო.
ნანარმოები ფურცლიდან ვენის
ერთ-ერთი წამყვანი კამერული
ანსამბლის, ჰელმესბერგერის კვარტეტის
წევრებმა წაიკითხეს. ფორტეპიანოზე
თანხლებას მათ თავად ბრამსი უწევდა.
სწორედ ამ კითხვისას გამოაცხადა
მევიოლინე იობეფ ჰელმესბერგერმა: „ეს
ბეთჰოვენის მემკვიდრეა!“. კვარტეტი
დანსა აუთრიხით ცნობილია თავისი

ფინალით Rondo alla Zingarese, რომელშიც აისახა ბრამსის გატაცება უნგრული ხალხური მუსიკით. კვარტეტის ემოციურად დატვირთული თემები, ინსტრუმენტული ფაქტურის გამოყენების ბრამსისეული ოსტატობა და საკრავებს შორის ჰარმონიული ურთიერთკავშირი კვარტეტს მსმენელთა და შემსრულებელთა ერთ-ერთ უსაყვარლეს თხზულებად აქცევს.

ამ დროს საქართველოში...

ჟან-მიშელ ნექტუს დაკვირვებით, კლასიკურ რეპერტუარს მართლაც აკლია საფორტეპიანო კვარტეტების თვალსაჩინო ნიმუშები. საინტერესოა, რომ ამ ჟანრმა ნაკლებად დააინტერესა ქართველი კომპოზიტორებიც. მხოლოდ 1993 წელს დაწერა სულხან ნასიძემ „მეტამორფოზები“ - პირველი ნაწარმოები შექმნილი ვიოლინოს, ალტის, ჩელოსა და ფორტეპიანოსთვის. დღემდე მხოლოდ სულ რამდენიმე ქართველმა კომპოზიტორმა მიბაძა მას.

31-10 September
August 2023

5TH ANNIVERSARY

PROGRAMME NOTES
BY NINO JVANIA